

POSTANOWIENIE

4 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

na posiedzeniu niejawnym 4 września 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Bank spółki akcyjnej w K.
przeciwko M.W. i M.W.1
z udziałem po stronie powodowej interwenienta ubocznego P. w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. we W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 3 listopada 2022 r., I ACa 142/21,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **zasądza od P. w W. na rzecz M.W. kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego – wraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia następnego po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia interwenientowi ubocznemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną interwenienta ubocznego po stronie powodowej P. w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 3 listopada 2022 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakteru skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienia SN: z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 15 kwietnia 2021 r., I CSK 43/21; z 25 sierpnia 2021 r., II CSK 216/21). Wskazano m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

W tym kontekście Sąd Najwyższy wskazuje, że skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia. Jego rozpoznanie nie ma charakteru postępowania w ramach trzeciej instancji. Służy realizacji konstytucyjnych i ustawowych zadań Sądu Najwyższego, wśród których pozostają przede wszystkim nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji RP). Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1093 ze zm.) jego obowiązki obejmują zapewnienie jednolitości orzecznictwa i rozstrzyganie

zagadnień prawnych. Tym właśnie celom wypada podporządkować także rozstrzygnięcie skarg kasacyjnych.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej jej zasadności oznacza, zgodnie z poglądem utrwalonym w judykaturze, że skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym – jego zdaniem – polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Innymi słowy, skoro przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona, to powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia. Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienia SN: z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20; z 25 sierpnia 2021 r., II CSK 155/21).

Po pierwsze, należy wskazać, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie tzw. przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie są oceniane dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Jak wskazano, w ramach przedsądu Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Skoro uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania odwołujące się do przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinno koncentrować się na wykazaniu „oczywistości” zasadności skargi, to nie może sprowadzać się do odwołania się do uzasadnienia podstaw kasacyjnych bądź też do ich powtórzenia, choćby nawet w zmodyfikowanej formie, ani być

sformułowane w sposób, który wymagałby oceny ich zasadności (zob. np. postanowienie SN z 3 grudnia 2020 r., II PK 171/19). Skarżący zasady tej nie respektuje, gdyż argumentacja przedstawiona we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadza się do powtórzenia podstaw kasacyjnych. Nie zawarto natomiast odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, za pomocą której skarżący wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Po drugie, podniesione przez skarżącego zarzuty świadczą o polemicznym charakterze stanowiska zaprezentowanego przez niego. Brak akceptacji przez interwenienta ubocznego stanowiska zajętego przez Sąd odwoławczy nie świadczy o tym, że wniesiona skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd ten bowiem wskazał, że ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji są prawidłowe i znajdują poparcie w zgromadzonym materiale dowodowym. Sąd Apelacyjny wyjaśnił także, dlaczego nie ma racji powód, a zatem także interwenient uboczny, że błędne jest ustalenie Sądu Okręgowego, iż pracownicy I. S.A. w R., podpisani pod ostatecznymi wezwaniami do zapłaty oraz wypowiedzeniem umowy, nie byli do tego należycie umocowani. Omawiając zaś zakres pełnomocnictwa udzielonego przez powoda tej spółce, Sąd Apelacyjny wskazał, że zakres powierzonych czynności w pełnomocnictwie nie został przytoczony, bank ograniczył się do odwołania do zakresu powierzonych czynności prawnych w umowie. Zatem pełnomocnictwo udzielone spółce I. dotyczyło wyłącznie czynności wynikających z zawartej 1 lipca 2010 r. umowy outsourcingowej na druk masowy oraz inne związane z nim usługi dodatkowe. Umocowanie do podpisania przez I. S.A. wezwań do zapłaty i oświadczeń o wypowiedzeniu umowy kredytu nie wynika także z treści umowy outsourcingowej.

Polemizując z powyższymi ustaleniami Sądów *meriti*, skarżący w rzeczywistości neguje ustalenia faktyczne poczynione na etapie postępowania rozpoznawczego. Tymczasem, pod pretekstem kwalifikowanego naruszenia prawa materialnego nie można zmierzać do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów (zob. np. postanowienie SN z 9 sierpnia 2018 r., II PK 213/17). I chociaż skarżący nie powołał zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., który w aktualnym stanie prawnym nie może stanowić skutecznej podstawy kasacyjnej, to tak

naprawdę skarga kasacyjna w znacznej mierze dotyczyła właśnie tego przepisu. W ramach kontroli kasacyjnej Sąd Najwyższy nie kontroluje jednak samej oceny dowodów, a jedynie jej legalność. Skarżący może bowiem zakwestionować sposób zebrania materiału dowodowego z naruszeniem przepisów regulujących postępowanie dowodowe; w takim wypadku obowiązkiem skarżącego jest przytoczenie tych przepisów i wyjaśnienie, jaki wpływ na treść rozstrzygnięcia to naruszenia miało. Zgodnie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest bowiem związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c.). Tak więc wszelkie zarzuty w skardze kasacyjnej dotyczące oceny materiału dowodowego nie miały jakichkolwiek podstaw prawnych, co już powoduje, że skarga nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania.

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem nie pozwala na przyjęcie, żeby skarżący wykazał kwalifikowane, widoczne bez potrzeby głębszej analizy naruszenie wskazanych przepisów prawa. Dotyczy to również kwestii potwierdzenia czynności (co jest możliwe), a co zostało wyjaśnione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Prezentacja własnego stanowiska jest niewystarczająca, skoro dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 107 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.).

Sąd nie orzekał o kosztach na rzecz M.W., gdyż jej odpowiedź na skargę kasacyjną została złożona po terminie. Sąd uznał bowiem za wiążącą datę uznania za doręczoną skargę kasacyjną 21 kwietnia 2023 r. Pełnomocnik pozwanej w żaden sposób nie uprawdopodobnił, aby pozwana nie mieszkała pod poprzednio wskazanym adresem w dniu doręczanie jej skargi kasacyjnej.

[P.L]

[ł.n]